

Unge Høyres

Skoleprogram

Programkomiteens forslag

Kjære Unge Høyre,

Det er få politiske saksfelt som engasjerer medlemmene i Unge Høyre mer enn skolepolitikken. Det er også mange medlemmer som har skolepolitikk som hjertesak, eller meldte seg inn i Unge Høyre på grunn av skolepolitikk. Nå skal Unge Høyre endelig vedta et nytt skolepolitisk program.

Det er mye som går bra i norsk skole, og de siste åtte årene Høyre har sittet i regjering har mye gått i riktig retning.

Flere fullfører videregående, elevene lærer mer, og de som sliter får hjelp tidlig i skoleløpet. Det er likevel flere utfordringer. Vi mener det er fem hovedutfordringer i skolen i dag, og de kan du lese mer om på neste side ->

Programmet du nå skal lese skal være et svar på de fem utfordringene.

Det store målet er å skape verdens beste skole der alle elever uansett bakgrunn, forutsetninger og bosted skal oppleve mestring og utfordringer i skolehverdagen.

Vi ønsker å takke alle som har bidratt med innspill og nyttig kunnskap til programprosessen. En stor takk til Oda Siversten og Mille Christensen som har vært rådgivere for komiteen.

Programkomiteen har bestått av: Fredrik Myklebust Iversen, Anine Norén, Nicolai Østeby, Anders Tørresen, Gitte Øgård, Ingrid Storebø og Ingerid Kristine Berge (leder).

Lykke til med debatten!

Beste hilsen,
Ingerid Berge
Leder av Unge Høyres skolekomité

Fem utfordringer med dagens skole

- ① For det første er ikke skolen god nok til å tilpasse undervisningen til hver enkelt elev. Det er store forskjeller mellom jenter og gutter, mellom de elevene som synes skolen kan bli for lett, og de som synes det er for vanskelig. Foreldrenes utdanningsnivå har for mye å si for barnas muligheter til å lykkes. Alle elever, uansett forutsetninger og bakgrunn, om de trenger mer utfordringer eller mer hjelp, skal bli møtt med en undervisning tilpasset deres nivå.
- ② Læreryrket er ikke attraktivt nok for de vi ønsker at skal velge læreryrket. Læreren er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring, og derfor trenger vi gode, kvalifiserte lærere med kompetanse i faget de underviser i. Vi har ikke lærermangel i norsk skole, men vi må sørge for at de dyktigste lærerne med kompetanse i fagene sine ønsker å jobbe i skolen.
- ③ Mange unge rapporterer om mer stress, press og psykiske plager. Det er mange elever som trenger hjelp og støtte i hverdagen som læreren ikke kan eller bør gi alle elever. Derfor har vi et helt lag rundt eleven som skal stille opp og støtte elever som trenger det. Deler av dette laget jobber med elever, men utenfor skolen. Vi er avhengig av at dette laget jobber godt sammen og har nødvendige ressurser til å kunne hjelpe de elevene som trenger det.
- ④ Samfunnet og verden er i rask endring, og blir stadig mer automatisert og digitalisert. Samtidig som arbeidsmarkedet stiller høyere krav til kompetanse. Det gir både muligheter og utfordringer for skolen. Den norske skolen skal være verdensledende på å utdanne den kompetansen vi trenger i fremtiden. Da må skolen og fagtilbudet være oppdatert til å svare på behovene ute i arbeidslivet. Et av de behovene er flere fagarbeidere, og da må flere velge yrkesfag, og flere må fullføre yrkesfag.
- ⑤ I dag har det for mye å si hvor i landet du går på skole. Noen steder ligger elevene flere år bak med læringen sammenlignet med det som er forventet. Det er kommunen som skoleeier som har hovedansvaret for at deres elever får en god nok opplæring i et forsvarlig, trygt og godt skolemiljø. Når enkelte kommuner ikke oppfyller de forventningene som er satt til dem som skoleeier må vi stille strengere krav til skolestyring og skoleledelse. Det er også en utfordring under skolestyring at politikere ikke ønsker at

Innholds- fortegnelse

Kapittel 1 - Forskjeller i skole	06
Kapittel 2 - Laget rundt eleven	10
Kapittel 3 - Et attraktivt læreryrke	13
Kapittel 4 - Fremtidens kompetanse	16
Kapittel 5 - Skolestyring og skoleledelse	23
Dissenser og dissensbegrunnelser	28

Prinsipper

- 1 All politikk burde bygge på noen prinsipper. Unge Høyres skolepolitikk har lagt disse prinsippene til
- 2 grunn.
- 3
- 4
  - Din bakgrunn skal ikke ha noe å si for hvilke muligheter du får, og en god skole er den
- 5 viktigste arenaen for å bekjempe forskjeller og sikre like muligheter for alle.
- 6
  - Den offentlige skolen skal være gratis
- 7
  - Skolen er til for elevene, ikke for lærerne eller skoleeierne
- 8
  - Ingen elever er like, og skolen skal heller ikke gjøre elever like
- 9
  - Elever skal ha frihet til å velge selv og være sjef over egen utdanning
- 10
  - Det er bra for elevene å bli stilt krav til. Alle elever fortjener å bli møtt med høye
- 11 forventninger til hva de kan få til.
- 12
  - Skolen skal først og fremst være et sted for læring
- 13
  - Åpenhet og kunnskap om hvordan det går på den enkelte skole er avgjørende for følge opp
- 14 alle elever, og sikre at de lærer det de skal.
- 15
  - Foresatte og lærere har to ulike roller i barns oppdragelse.
- 16
  - Lærerne skal ha stor grad av metodefrihet i klasserommet
- 17
  - Pengene vi bruker på skole skal først og fremst gå til å styrke undervisningen i
- 18 klasserommet.
- 19
  - Skolen er en trygg arena der alle skal få være den de vil, si og mene det de vil, tro på det vil
- 20 og ingen skal oppleve å bli mobbet.
- 21
  - Alle elever skal ha rett på fritid etter skolen
- 22
  - Det er grunnleggende positivt at vi har et alternativ til de som ønsker et annet tilbud enn
- 23 den offentlige skolen
- 24

Kapittel 1: Forskjeller i skolen

25 Kapitlet om forskjeller i skolen er delt inn etter ulike elevgrupper. Det er selvsagt ikke mulig å dele
26 elever inn i grupper, men en slik inndeling kan likevel være hensiktsmessig for å sikre at alle elever
27 blir husket på når vi diskuterer skolepolitikk. En av de største feilene vi gjør i skolen er å møte elever
28 som sliter med å mestre grunnleggende ferdigheter med lave forventninger. Alle elever skal bli møtt
29 med høye forventninger til hva de kan få til, tro på at de kan mestre og utfordringer tilpasset deres
30 nivå.

31

32 Noe av det mest grunnleggende for at elever skal trives på skolen, utvikle lærelyst og selvtilit er at
33 de opplever mestring og utfordringer på skolen. Dersom noen elever går gjennom skoleløpet uten å
34 ha opplevd å det til, og å forstå stoffet har vi sviktet totalt i skolepolitikken. Dersom elever opplever
35 at skolen er for lett, kjedelig, lite utfordrende og dermed mister lærelyst og motivasjon, har vi også
36 sviktet totalt i skolepolitikken. Dette kapitlet skal forene hensynene man må ta og tilpasningene
37 man må gjøre for at alle elever skal oppleve å trives, bli inkludert, få utfordringer og oppleve
38 mestring.

39

40 Elever med stort læringspotensial eller høy 41 motivasjon

42 Elever med høyt læringspotensial blir ofte glemt i skolen. Det er elever som lærer raskere og kan
43 tilegne seg mer komplekse læringsstrukturer enn jevnaldrende. Disse elevene opplever å bli
44 misforstått, kjeder seg på skolen, får ikke den tilpasningen de trenger og mister motivasjonen for
45 skolearbeidet. En stor utfordring for denne elevgruppen er at lærere ikke har god nok kompetanse i
46 å kjenne igjen elever med stort læringspotensial. Elevene får dermed ikke de utfordringene og den
47 tilpasningen de burde ha rett på.

48

49 Elever med høy motivasjon er ikke nødvendigvis elever med stort læringspotensial, men Unge Høyre
50 mener at også elever med høy motivasjon burde få et mer tilpasset løp med mulighet for å ta fag på
51 høyere nivå og fullføre skoleløpet på kortere tid.

52

53 Unge Høyre vil:

- 54 • At flere skoler skal tilby forserte løp.
- 55 • Gi alle ungdomsskoleelever mulighet til å ta fag fra videregående.
- 56 • Justere opplæringsloven for å tydeliggjøre at tilpasset opplæring også inkluderer elever
57 med stort læringspotensial.
- 58 • At lærerutdanningen i større grad legger vekt på kunnskap om hva som kjennetegner
59 elever med stort læringspotensial.
- 60 • At skoleeier og skoleleder skal ha nødvendige kartleggingsverktøy og veiledningsmateriell
61 som skolene trenger til å identifisere og følge opp elever med stort læringspotensial.
- 62 • Utvikle flere talentprogram for elever innen matematikk, norsk og digital kompetanse, etter
63 modell fra samarbeidet med Vitensenteret.
- 64 • Oppfordre skoler til å gi utmerkelser til elever for gode prestasjoner.

65

66 Elever som sliter med motivasjon eller å mestre 67 det grunnleggende

68 Altfor mange går ut av grunnskolen med manglende grunnskolepoeng og manglende kompetanse i
69 lesing, skriving og regning. For mange elever mangler grunnleggende kunnskap og ferdigheter,
70 fallende motivasjon og læringsglede på ungdomsskolen.

71

72 For å sikre økt læring og mestringfølelse må vi ta tak i problemene tidligst mulig. Elever med svake
73 resultater og lav motivasjon skal fullføre utdanningsforløpet er det viktig at skolen setter inn ekstra
74 virkemidler tidlig i skoleløpet, for å forhindre at problemene vokser seg større.

75

76 Unge Høyre vil:

- 77 • Videreføre skolens plikt til intensiv opplæring fra 1.-4. trinn i lesing, skriving og regning.
78 Innføre obligatorisk sommerskole for elever som ligger under kritisk grense i norsk før 1.
79 trinn etter kartlegging av språklige ferdigheter i barnehagen.
- 80 • Sikre god overgang fra grunnskolen til ungdomstrinnet ved å kartlegge basisferdighetene
81 før overgangen
- 82 • Innføre plikt og rett til intensiv opplæring før 8. trinn i lesing, skriving og regning for elever
83 som presterer under kritisk grense.
- 84 • Innføre et tilbud om 11. skoleår for elever med under 30 poeng etter grunnskolen.
- 85 • Sørge for at flere skoler har avtaler med lokale bedrifter for at elever med lav motivasjon
86 kan få et avbrekk fra skolehverdagen gjennom arbeidspraksis.

87

88 Kjønnforskjeller

89 Jenter gjør det gjennomgående bedre i skolen. Forskjellene øker for hvert år. Det kan tyde på at
90 skolehverdagen er bedre tilrettelagt for jentene enn for guttene. Et av Unge Høyres viktigste
91 oppdrag er å sørge for en skole som gir elever like muligheter, uavhengig av kjønn.

92

93 Unge Høyre vil sørge for mer kunnskap om konsekvensene og årsakene av kjønnforskjeller i
94 skoleprestasjoner og utdanning. Fra før vet vi at praktisk undervisning og bruk av digitale verktøy
95 kan gjøre undervisningen mer egnet for gutter. I tillegg må skolestart i større grad tilpasses gutters
96 behov.

97

98 Unge Høyre vil:

- 99 • Sørge for mer kunnskap om konsekvensene og årsakene av kjønnforskjellene i
100 skoleprestasjoner og utdanning.
- 101 • At en større del av undervisningen i barneskolen skal være praktisk.
- 102 • Ta i bruk digitale verktøy for å øke undervisningsutbyttet til gutter i skolen.

103

- 104 • Tillate fleksibel skolestart for 1. trinn med opptak på ulike tidspunkter etter individuell
105 vurdering av barnet.

DISSENS 1:

Stryke punkt på linje 104 – 105.

Dissensen er tatt ut av Ingerid Kristine Berge, Nicolai Østeby og Anine Norén.

106 **Elever som opplever mobbing eller utenforskap i**
107 **skolen**

108 Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø. Elever som opplever mobbing og utenforskap lærer
109 mindre og har høyere sannsynlighet for å ikke fullføre skoleløpet. Derfor er det essensielt at skolen
110 og skoleeier tar ansvar for at alle elever skal trives på skolen. Unge Høyre ønsker mer åpenhet om
111 skolemiljøet. Skoleeier og skoleleder må i større grad stilles til ansvar dersom elever opplever et
112 dårlig skolemiljø.

113
114 Enkelte skoler har større vedvarende problemer knyttet til mobbing og skolemiljø. Skoler som ikke
115 klarer å følge opp elevenes rett til gode og trygge skolemiljøer følges i første runde opp av skoleeier.
116 Unge Høyre vil at skoleeiere som ikke klarer å følge opp egen problematikk knyttet til skolemiljø, skal
117 bistås og følges opp av en statlig innsatsgruppe for å sikre at elevenes rettigheter ivaretas og at
118 skolemiljøet forbedres.

119
120 **Unge Høyre vil:**

- 121 • At det ved skolebytte alltid skal være mobber som må bytte skole, ikke den som blir
122 mobbet.
- 123 • Erstatte elevundersøkelsen med en forskningsbasert undersøkelse.
- 124 • At den forskningsbaserte undersøkelsen legges frem for alle skoleeiere til politisk
125 behandling.
- 126 • Innføre handlingsplikt for skoleeiere til å sette inn tiltak på skoler med vedvarende
127 problematikk knyttet til mobbing og skolemiljø.
- 128 • Innføre en nasjonal tilsynsliste for skoler med vedvarende problematikk knyttet til mobbing
129 og skolemiljø til tross for tiltak innført av skoleeier.
- 130 • Opprette en nasjonal innsatsgruppe som skal følge opp skoler på nasjonal tilsynsliste for
131 skoler med vedvarende problematikk knyttet til mobbing og skolemiljø.
- 132

133 **Elever med minoritetsbakgrunn**

134 Skolen skal gi like muligheter til alle, uavhengig av bakgrunn. Gode språkferdigheter er en viktig
135 forutsetning for å kunne følge opplæringen. Dessverre kan den språklige barrieren for elever med
136 minoritetsbakgrunn være en utfordring. Unge Høyre mener derfor at innsatsen må komme tidlig,
137 dersom språkutviklingen ikke skal bli et hinder senere i skoleløpet.

138

139 Elever som kommer til Norge etter de skulle startet i grunnskolen møter høye krav til språkføring
140 etter de har bodd et visst antall år i Norge. Dette til tross for at norskferdighetene ikke er på samme
141 nivå som hos elever med norsk som førstespråk. Unge Høyre vil derfor at vurderinger om
142 språkkompetansen til elevene bør baseres på nivå, og ikke hvor lenge eleven har vært i Norge.

143

144 **Unge Høyre vil:**

- 145 ● Gi barnehagene i oppgave å kartlegge språkutviklingen i henhold til plan for hvert
146 alderstrinn.
- 147 ● Gjøre det mulig å utsette skolestart med maks ett år for barn med svake norskferdigheter.
- 148 ● At flere skoler skal etablere mottaksklasser for elever med svake norskferdigheter.
149 Mottaksklassene skal finnes i hele skoleløpet.
- 150 ● Tilby forkurs i norsk på sommertid før oppstart på påbygg.
- 151 ● Senke vurderingskriteriene for språkføring for elever som skårer under B2 på språktester.
- 152 ● At hvilken læreplan i norsk elevene skal følge defineres ut ifra nivå, og ikke botid.
- 153 ● Videreutvikle skriveverktøy for minoritetsspråklige.

154

Kapittel 2: Laget rundt eleven

155 Spesialundervisning

156 I dag kreves det et enkeltvedtak fra PP-tjenesten for å få innvilget spesialundervisning. Det fører til
157 at de som får innvilget retten ofte blir på spesialundervisning resten av skoleløpet og blir ekskludert
158 fra den ordinære undervisningen. Det har negative konsekvenser for deres læring og trivsel.
159 Systemet fører også til at kun 1 av 4 elever som trenger tilrettelegging får innvilget
160 spesialundervisning. Resten får ikke den tilretteleggingen de har krav på.

161
162 Unge Høyre mener det er på tide å følge anbefalinger fra eksperter og erstatte dagens system med
163 spesialpedagogiske støttesystem. Det nye systemet skal senke terskelen for å få tilrettelagt
164 undervisning, uten å måtte utredes i og få innvilget en rett i PP-tjenesten. Alle elever som trenger
165 spesialundervisning og tilrettelegging skal fremdeles få det i et nytt system. Vi må sørge for at
166 spesialundervisningen alltid er til elevenes beste og ikke brukes som en avlastning for lærere.

168 Unge Høyre vil:

- 169 • Fjerne den individbaserte retten til spesialundervisning og erstatte kravet om enkeltvedtak
170 fra PP-tjenesten med et spesialpedagogisk støttesystem ved alle skoler.
- 171 • At elever med behov for særskilt tilrettelegging skal få dette av kvalifiserte og utdannede
172 spesialpedagoger.
- 173 • Gjennomføre et stort og varig kompetanseløft i spesialpedagogikk for ansatte i barnehage
174 og skole.
- 175 • At undervisning fra en spesialpedagog ikke trenger å være spesialundervisning.
- 176 • At elever som ikke får utbytte av den faglige opplæringen først og fremst skal få hjelp fra en
177 spesialpedagog innenfor rammene av den ordinære undervisningen.
- 178 • Endre ordningen med ressursfordeling slik at ressurser til spesialundervisning ikke går på
179 bekostning av ressurser til ordinær opplæring.
- 180 • At spesialpedagogisk undervisning i klasserommet ikke skal gå på bekostning av øvrig
181 undervisning.
- 182 • Fortsette satsingen på tidlig innsats slik at færre trenger spesialundervisning på slutten av
183 ungdomsskolen.

184

185 Skolehelsetjenesten

186 Skoleelever rapporterer selv om mer stress, press og psykiske plager. Mange elever behøver noen å
187 prate med, uansett hvor store eller små utfordringer de har. For de som trenger noen å prate med er
188 det helt essensielt å ha en skolehelsetjeneste som er tilgjengelig både fysisk og digitalt, samt at
189 skolehelsetjenesten skal omfatte mer enn bare helsesykepleier.

190

191 For å ivareta dette mener Unge Høyre at helsesykepleier må være tilgjengelig hver dag, samt at
192 helsesykepleier har muligheten til å henvise videre til psykolog. I tillegg til dette må skolen arbeide
193 preventivt ved å gi alle elever de verktøyene de trenger for å håndtere utfordringer de møter.

194

- 195 **Unge Høyre vil:**
- 196
- 197
- 198
- 199
- 200
- 201
- 202
- 203
- 204
- 205
- 206
- 207
- 208
- At skolehelsetjenesten først og fremst skal være et lavterskeltilbud og at helsesykepleier skal henvise større problemer videre.
  - At alle norske skoler skal ha en helsesykepleier tilgjengelig hver dag, og sikre tilstrekkelige midler til kommunene for å gjennomføre dette.
  - Sørge for at alle skoler skal være tilknyttet en skolehelsetjeneste som omfatter psykolog, miljøterapeut og rådgiver, i tillegg til helsesykepleier.
  - At skolehelsetjenesten skal bruke digitale kontakttjenester hvor elever kan kontakte helsesykepleier for rådgivning og dokumentering av fravær.
  - Gi støtte til flere aktører som driver lavterskel digitale tjenester for unge som trenger noen å snakke med.
  - At skolehelsetjenesten skal kunne henvise til psykolog.
  - Gi lærere opplæring i å se etter faresignalene for psykiske lidelser.

209 Rådgivningstjenesten

210 Alle elever har rett på gode, relevante og korrekte råd for videre studier. Rådgivningstjenesten må
211 være et godt samarbeid mellom skoleeier, rådgivertjenesten og lærere. I dag er det store
212 variasjoner mellom rådgivningstjenestene i landet, og mange opplever tjenesten som lite nyttig.

213

214 Unge Høyre vil derfor stille høyere krav til rådgivningstjenesten. Vi ønsker en rådgivningstjeneste
215 der elever blir møtt med forståelse, og hvor elever kan oppsøke rådgivere for å få hjelp til å ta riktige
216 og informerte valg basert på egne ønsker.

217

218 **Unge Høyre vil:**

- 219
- 220
- 221
- 222
- 223
- 224
- 225
- 226
- 227
- Stille formelle kompetansekrav til de som skal undervise innenfor utdanningsvalg og karriereveiledning på ungdoms- og videregående skole.
  - At rådgivere skal legge til rette for direkte kontakt mellom elev og relevante fagpersoner dersom eleven ønsker det.
  - At rådgiverne på ungdomsskolen behandler yrkesfag og studiespesialisering som likeverdige studietilbud i tråd med arbeidslivsrelevans.
  - Innføre en undersøkelse der uteksaminerte elever kan få evaluere og gi tilbakemeldinger om rådgiver. Skoleeier har ansvar for å følge opp resultatene fra undersøkelsen.

228 Samarbeidet mellom skolen og hjemmet

229 Hjemmet og skolen er to av de viktigste arenaene for elevers trivsel og læring. Et godt samarbeid vil
230 gi foresatte større tillit til skolen, gjøre barnet tryggere og gi skolen større tilpasningsevne. De
231 foresatte har et stort ansvar å følge opp barnets utvikling. Informasjon om barnets bakgrunn er
232 viktig for at læreren kan gi god opplæring, og må derfor være tilgjengelig.

233 Mellom 1 og 4 prosent av unge vil til enhver tid vegre seg for å gå på skolen. Ved at både skolen og
234 hjemmet samarbeider godt når elever oppnår høyt fravær, kan man i større grad finne løsninger på
235 problemet. Unge Høyre ønsker også et kompetanseløft i skolen om skolevegring for å kunne
236 forebygge problematikken.

237

238 **Unge Høyre vil:**

- 239 ● At skolen har det overordnede ansvaret for å avklare hva skole-hjem-samarbeidet
- 240 innebærer, og stille tydelige forventninger til de foresatte.
- 241 ● At skolen skal etablere og vedlikeholde kontakten med foresatte og finne frem til løsninger
- 242 som passer for den enkelte familie.
- 243 ● At lærere aktivt involverer foresatte i diskusjon om den faglige utviklingen i klasserommet.
- 244 ● At FAU skal være et organ foresatte kan gå til dersom de opplever problemer med
- 245 samarbeidet med skolen.
- 246 ● Fjerne hindringer for nødvendig informasjonsflyt og foresattes "reservasjonsrett" mot
- 247 informasjonsoverføring ved alle overganger i skolen.
- 248 ● At foresatte som gjentatte ganger ikke møter på utviklingssamtaler og foresattemøter skal
- 249 få hjemmebesøk.
- 250 ● At lærere skal få økt kunnskap om skolevegring.
- 251 ● At både skolen og hjemmet har et ansvar for å følge opp elever med skolevegring.
- 252 ● Bruke digital hjemmeundervisning for å følge opp elever med høyt fravær grunnet
- 253 skolevegring, eller fysisk og psykisk sykdom.
- 254

Kapittel 3: Et attraktivt læreryrke

255 Lærerutdanningen

256 Alle elever fortjener verdens beste lærer. Derfor må vi stille krav de som vil bli lærere, samt forbedre
257 lærerutdanningen. Etter at man innførte et 4-er krav i matte for å bli lærer eller lektor ser vi at
258 mange flere fullfører. Karakterkravene bør derfor videreføres.

259
260 Lærer- og lektorutdanningen er i dag god, man kan gjøres bedre. Unge Høyre mener at lærer og
261 lektor skal være beskyttede titler slik at ikke alle kan kalle seg lærer. Det kan være med på å øke
262 statusen til læreryrket.

263

264 Unge Høyre vil:

- 265 • Gjøre lærer og lektor til en beskyttet tittel.
- 266 • Beholde kravet om mastergrad for å bli lærer.
- 267 • At lærere skal ha en forskningsbasert utdanning i fagene de underviser i.
- 268 • At lærerstudenter skal ha minst karakteren 4 fra videregående i fagene de ønsker å
269 undervise i.
- 270 • Innføre krav om karakter 4 i norsk, engelsk og matematikk for å komme inn på
271 lærerutdanningen.
- 272 • At universiteter ikke kan kreve en gjennomsnittskarakter for å gå videre i studieløpet, da
273 lærerutdanningen er integrert master.
- 274 • At alle lærer- og lektorutdanninger skal ha pedagogikk fordelt utover studieløpet.
- 275 • At lektorprogram, lærerutdanninger og PPU-studier vurderes jevnlig gjennom et nasjonalt
276 kvalitetssikringssystem.
- 277

278 Etter- og videreutdanning

279 Alle lærere skal få faglig påfyll og ha mulighet til å utvikle seg i løpet av yrkeslivet som lærer. Det er
280 viktig for å sikre at lærere er oppdatert, holder et høyt faglig nivå og kan gi elevene sine god
281 undervisning, tilrettelegging og oppfølging. Unge Høyre mener at det skal bli lettere å ta etter- og
282 videreutdanning mens man jobber som lærer. I tillegg må kvaliteten på etter- og videreutdanningen
283 bli bedre. Unge Høyre mener derfor at etter- og videreutdanning ikke skal organiseres lokalt eller på
284 hver enkelt skole, da dette kan gå utover kvaliteten.

285

286 Unge Høyre vil:

- 287 • At det skal være enklere ta etter- og videreutdanning parallelt som man underviser i
288 skolen.
- 289 • At lektorer og lærere skal ha en rett og plikt til relevant videreutdanning hvert tiende år.
- 290 • At universiteter og høyskoler skal bli målt og få tilskudd basert på kvaliteten av sine etter-
291 og videreutdanninger.
- 292 • At lærere som underviser i fag som de mangler fordypning i, skal ha rett til tilbud om
293 videreutdanning innen ett år.
- 294 • At etter- og videreutdanning ikke skal organiseres lokalt eller på hver enkelt skole.

295 Muligheter for spesialisering og karriereveier i 296 skolen

297 Læreren er den enkeltfaktoren som betyr mest for elevenes læring. Unge Høyre mener at dersom vi
298 utvikler flere karriereveier slik som lærerspesialistordningen kan det gjøre læreryrket mer attraktivt i
299 tillegg til at det kan gi oss enda bedre lærere. I dag er det mange lærere som ønsker å utvikle seg i
300 yrket som havner i skoleledelsen og dermed ikke lenger underviser i like stor grad. Vi må gi lærere
301 mulighet til å spesialisere seg og utvikle seg som lærere uten at det leder ut av klasserommet. Unge
302 Høyre mener også at det skal lønne seg for lærere å ta spesialisering, og at lærerlønningene burde
303 individualiseres i større grad basert på karriereveiene.

304

305 Unge Høyre vil:

- 306 • Utvikle et helhetlig system i skolen med faglige karriereveier som ikke leder ut av
307 klasserommet.
- 308 • Innføre programmering som en obligatorisk del av lærer- og lektorutdanningen i realfag.
- 309 • Gjeninnføre og videreutvikle lærerspesialistordningen slik at den møter faktiske
310 utfordringer og behov i skolen.
- 311 • Åpne for større adgang til å individualisere lærerlønningene basert på karriereveiene.

312

313 Rekruttering av lærere

314 Flere steder i landet sliter med lærerrekutteringen. Det gjør at kvaliteten på undervisningen vil
315 variere etter hvor i landet man bor. For å øke rekrutteringen, har fylker som Troms og Finnmark og
316 Nordland innført ordninger hvor man får slettet studielån ved å jobbe der. Slike ordninger bør
317 vurderes også i andre områder hvor resultatene er vedvarende svake.

318

319 Ifølge KS slutter 33 prosent av nyutdannede lærere i Norge innen fem år. Dette kan blant annet
320 være et uttrykk for at arbeidsmengden er overveldende når man er ny i yrket. Unge Høyre mener det
321 vil være hensiktsmessig å redusere arbeidstrykket som nyutdannet lærer slik at lærerne kan få mer
322 tid til å tilpasse seg den nye yrkeshverdagen.

323

324 Unge Høyre vil:

- 325 • Slette studielån ved ansettelse i flere områder med lav lærerrekuttering og vedvarende
326 svake resultater, etter modell fra Troms og Finnmark og Nordland.
- 327 • Gi kommunene mulighet til å gi ekstra stipend til lærerstudenter mot at de har et eller flere
328 pliktår i skolen.
- 329 • Redusere det totale timetallet for nyutdannede lærere det første året de er ansatt i skolen.
- 330 • At nyutdannede lærere ikke skal jobbe som kontaktlærere det første året de er ansatt i
331 skolen.

332

333 Oppgavene til en lærer og lærerens arbeidstid

334 I lærerens hverdag er det mange tidstyver som tar oppmerksomheten bort fra det lærere ønsker å
335 bruke tid på. Mye av dette er administrativt arbeid, som ikke alltid har en klar hensikt eller effekt.

336

337 Unge Høyre vil at læreren først og fremst skal bruke tid på faglig og pedagogisk oppfølging av
338 elevene, og vil derfor fjerne unødvendig administrativt arbeid. Når nye rapporteringskrav innføres,
339 vil det innebære mindre tid til andre oppgaver. Det bør derfor vurderes kontinuerlig om lærerens
340 administrative oppgaver er nødvendige, samt at rapporteringssystemene må bli mer effektive.

341

342 **Unge Høyre vil:**

- 343 ● At lærerens primære oppgaver skal være å drive pedagogisk oppfølging og
344 undervisningsrettet arbeid.
- 345 ● Redusere den totale mengden administrativt arbeid.
- 346 ● Fjerne krav til rapportering som ikke har en klar pedagogisk effekt eller hensikt.
- 347 ● At ved innføringen av nye rapporteringskrav må det gjøres en helhetlig vurdering av
348 lærerens tidsbruk og hvilke andre oppgaver som eventuelt skal reduseres.
- 349 ● Digitalisere rapporteringssystemene for å unngå unødvendig tidsbruk.
- 350 ● Styrke laget rundt lærerne for å avlaste oppgavene, eksempelvis IKT.

351

Kapittel 4: Fremtidens kompetanse

352 De grunnleggende ferdighetenes plass i skolen

353 En av det aller viktigste oppgavene til skolen er å sørge for at alle elever går ut av grunnskolen med
354 gode nok grunnleggende ferdigheter, altså i lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og
355 digitale ferdigheter. Alle elever skal følges opp grundig helt fra skolestart for å sikre at alle mestrer
356 de grunnleggende ferdighetene.

357
358 I den nye læreplanen, fagfornyelsen, er grunnleggende ferdigheter fremdeles viktig. Det er likevel
359 kommet inn flere nye elementer som tverrfaglige temaer. Unge Høyre er redd for at det viktigste
360 fokuset i skolen vannes ut, og at grunnleggende ferdigheter får for liten plass, spesielt i
361 ungdomsskolen. Unge Høyre er ikke mot tverrfaglige temaer i fagfornyelsen, men ønsker å gi de
362 grunnleggende ferdighetene større plass.

363

364 Unge Høyre vil:

- 365 • Videreføre de fem grunnleggende ferdighetene.
- 366 • Gi grunnleggende ferdigheter større plass i fagfornyelsen.

367

368 Nivåinndeling

369 Nivåinndeling vil gi elever en mer målrettet undervisning. Det kan gi bedre resultater og større
370 læringslyst. Ser vi til andre land og utdanningsinstitusjoner er nivåinndeling i stor grad tatt i bruk.
371 Unge Høyre mener skolen skal tilrettelegge for mer valgmulighet. Elever burde få bestemme selv
372 hvilket nivå de presterer best på. Unge Høyre har tillit til at elevene vet best selv.

373

374 Unge Høyre vil:

- 375 • Innføre nivåvalg fra andre klasse i videregående skole etter modell fra IB, der elevene kan
376 velge standardnivå eller høyere nivå i fellesfagene.
- 377 • Beholde dagens nivåvalg i matematikk på videregående skole.
- 378 • Endre Opplæringsloven slik at vi kan tillate fast nivådifferensiering.
- 379 • At matematikk på ungdomsskolen i større grad nivådifferensieres.

380

381 Karakterer og vurdering

382 I 2021 trådte en ny vurderingsforskrift i kraft i skolen. Den legger vekt på vurdering for læring, og har
383 ført til at elever ikke lenger får tallkarakter på enkeltvurderinger, men kun ved halvårsvurdering og
384 standpunkt. Unge Høyre mener vurdering for læring er viktig, men mener likevel at elever bør få
385 vurdering i form av tallkarakter på enkeltvurderinger dersom de ønsker det. Den nye
386 vurderingsforskriften sier også at elever først og fremst skal bli vurdert etter innsats i kroppsøving.
387 Unge Høyre mener ferdigheter også skal telle i vurderingen i kroppsøving.

388

389 **Unge Høyre vil:**

- 390 • At læreren ikke skal ha plikt til å informere hver gang det foreligger en vurderingssituasjon.
- 391 • At elever fra 8. trinn skal ha rett til å bli vurdert med tallkarakter dersom de ønsker det.
- 392 • Fortsatt legge vekt på underveivurdering, uten å gå bort fra tallkarakterer ved
- 393 enkeltvurderinger.
- 394 • At både innsats og ferdigheter skal telle i karakteren i kroppsøving.
- 395 • At alle elever skal sikres varierte vurderingsformer.
- 396 • Innføre anonym retting av store prøver og innleveringer.

397

398 **Språkfag**

399 Unge Høyre mener at språkfagene skal spille en viktig rolle i utdanningen vår. Elever starter tidlig å
400 lære engelsk, men det er bare et obligatorisk fag fram til første året på videregående. Unge Høyre
401 mener at engelsk også bør være et fellesfag i Vg2, samt at elevene får både muntlig og skriftlig
402 standpunktkarakter.

403

404 Norsk og engelsk fordypning har ikke fungert etter sin hensikt, og har for mange blitt en felle fordi
405 de må ha ett ekstra år med fremmedspråk på videregående. Fordypning i norsk eller engelsk kan
406 derimot være et viktig fag for elever med norsk som andrespråk, da de får konsentrere seg om å
407 lære norsk eller engelsk godt framfor å måtte lære et ytterligere språk. Unge Høyre vil derfor at
408 norsk - og engelsk fordypning skal være fag forbeholdt elever med norsk som andrespråk.

409

410 For mange elever går ut av videregående uten å kunne lese eller skrive skikkelig i hovedmålet sitt.
411 Unge Høyre mener derfor det er unødvendig at elevene skal bli vurdert i sidemål, når de heller bør
412 bruke tid på å konsentrere seg om hovedmålet sitt. Hva som er elevenes hovedmål må velges i Vg1,
413 slik at elevene ikke bytter hovedmål rett før eksamen i Vg3.

414

415 **Unge Høyre vil:**

- 416 • At så lenge elevene skal vurderes i sidemål, må sidemålsopplæring inn i læreplanen fra 5.
417 trinn.
- 418 • Fortsatt ha fremmedspråk fra 8. trinn.

DISSENS 2A:

Endre punkt på linje 418 til:

Gjøre om fremmedspråk til valgfag på ungdomsskolen og videregående.

Dissensen er tatt ut av Gitte Øgård.

DISSENS 2A:

Endre punkt på linje 418 til:

Begynne med fremmedspråk i 3. Trinn.

Dissensen er tatt ut av Ingrid Storebø og Fredrik Iversen

- 419 ● Ha mål om å tilby flere språk i fremmedspråkopplæringen der det er mulig.
- 420 ● At norsk og engelsk fordypning kun skal være for elever med norsk som andrespråk.
- 421 ● Tilby tegnspråk som et alternativt språkvalg, der det er mulig.
- 422 ● At alle elever skal få undervisning om sitt sidemål, men avvikle egen sidemålskarakter og
- 423 eksamen i sidemål.
- 424 ● At elever skal kunne velge mellom hovedmål og sidemål i 1. klasse på videregående og etter
- 425 det kun ha dette som skriftspråk.
- 426 ● Ha både muntlig og skriftlig standpunkt karakter i engelsk på videregående.
- 427 ● Innføre engelsk som fellesfag også i vg2.
- 428

429 Fagtilbudet i grunnskolen

430 I flere år har ungdomsskolen fått for lite oppmerksomhet i skolepolitikken. Det til tross for at vi vet at
431 motivasjonen faller på ungdomsskolen, fraværet øker, for mange elever går ut av 10. trinn uten gode
432 nok grunnleggende ferdigheter, undervisningen er ikke godt nok tilpasset hver enkelt elev, og
433 ungdomsskolen er ikke god nok på å forberede elevene på videre skolegang, spesielt yrkesfaglige
434 retninger. Derfor mener Unge Høyre at vi må gjøre endringer i fagtilbudet for å sikre at vi bruker
435 mindre tid på uviktige og lite relevante fag, og mer tid på det som gir økt læring, økt motivasjon og er
436 relevant for elevene.

437

438 Unge Høyre vil:

- 439 ● At skoleeier skal etterstrebe å tilby minimum fem ulike valgfag på hver ungdomsskole.
- 440 ● Gjennomgå valgfagene som tilbys i ungdomsskolen og fjerne de som har et lavt faglig
441 utbytte.
- 442 ● At alle ungdomsskoler skal tilby yrkesrettede valgfag.
- 443 ● Redusere timeantall i mat og helse, musikk, og kunst og håndverk på ungdomsskolen.
- 444 ● Sørge for at elevene får seksualundervisning fra tidlig i skoleløpet som inkluderer
445 grensesetting, seksualitet, kropp og kjønn.
- 446

447 Fagtilbudet i VGS

448 Motivasjon og læring henger tett sammen. Vi vet at flere av de som dropper ut av videregående gjør
449 dette på bakgrunn av manglende motivasjon. Unge Høyre mener at å starte med programfag fra vg1
450 kan hjelpe på motivasjonen fordi elevene får velge noen fag allerede første året. Unge Høyre mener
451 også at faget geografi kan avvikles ved at vi deler pensumet mellom naturfag og samfunnsfag.

452

453 For mange er det vanskelig å vite hva man vil bli, og hvilken utdanning man ønsker å ta. Derfor har vi
454 faget utdanningsvalg som skal hjelpe elevene å orientere seg i alle muligheter man har. Dette faget
455 må holde en høy kvalitet, og Unge Høyre mener at faget utdanningsvalg har ansvar for å opplyse
456 elevene så tidlig som mulig om hvilke studier som krever spesielle fag eller har spesielle
457 opptakskrav.

458 Unge Høyre vil:

- 459 ● Etterstrebe at alle programfag skal få undervisning i minst en skoletime fra en underviser
460 fra en høyere utdanningsinstitusjon.
- 461 ● Avvikle geografi som eget fag og fordele timene og innholdet til naturfag og samfunnsfag.

- 462   • At faget utdanningsvalg skal opplyse om hvilke studier som har spesielle opptakskrav eller
463   fagkriterier.
464

465   **Entreprenørskap**

466   Selvstendighet, nytenkning og innovasjon er viktige egenskaper i dagens arbeidsliv. Gjennom fag
467   som «entreprenørskap og bedriftsutvikling» har flere elever fått en dypere forståelse av hvordan
468   mennesker og virksomheter kan påvirke utviklingen av næringsliv og samfunn. Unge Høyre vil at
469   flere skal få muligheten til å benytte seg av dette tilbudet.

470

471   Arbeidet med entreprenørskap i skolen må skje i tett tilknytning til samfunnet og næringslivet.

472   Gjennom Ungt Entreprenørskap har over 120 000 elever fått relevant opplæring i disse

473   ferdighetene. Ungt Entreprenørskap hjelper elever med å opprette, vedlikeholde og utvikle

474   ungdomsbedrifter. Investeringsgrensen må være høy, slik at elevene får lov til å lykkes. Overgangen

475   fra ungdomsbedrift til annen selskapsform bør være enkel, slik at elever kan utvikle prosjektet sitt

476   videre inn i arbeidslivet.

477

478   **Unge Høyre vil:**

- 479   • Gjøre valgfaget entreprenørskap og bedriftsutvikling mer tilgjengelig i alle fylker.
480   • Ha som målsetting at alle elever skal få mulighet til å opprette ungdomsbedrifter i
481   samarbeid med Ungt Entreprenørskap.
482   • Legge til rette for opprettelse av flere ungdomsbedrifter for elever som tar yrkesfag og
483   realfag.
484   • Øke investeringsgrensen for ungdomsbedrifter slik at man kan skaffe høyere egenkapital.
485   • Gjøre det enklere å videreføre ungdomsbedrifter (UB) til ordinære selskapsformer.
486

487   **Opptak til høyere utdanning**

488   Opptak til høyere utdanning skal være både rettferdig og forankret i fremtidens arbeidsbehov. Unge
489   Høyre mener at det må jobbes målrettet for å sikre bedre kjønnsfordeling ved visse studieretninger,
490   men at kjønnspoeng ikke er riktig virkemiddel.

491

492   Tilleggs-poeng har ført til kunstig høye karaktersnitt ved flere studiesteder. Unge Høyre mener det
493   er en uheldig utvikling at det er blitt vanlig å bruke mange år på å ta opp fag for å få høyt nok snitt.

494   Det er også flere utdanninger som ikke nødvendigvis passer med karaktergjennomsnitt. I flere land

495   brukes inntaksordninger som ser etter andre kvaliteter ved søkerne, for eksempel ved å vekte

496   karakterer ulikt etter fag, innføre skriftlige søknader eller gjennomføre intervjuer. Unge Høyre

497   mener at høyere utdanningsinstitusjoner kjenner sine fagområder best, og at de skal få bestemme

498   sine opptakskrav selv.

499

500   **Unge Høyre vil:**

- 501   • Fjerne alle tilleggs-poeng til høyere utdanning, utenom realfagspoeng.
502   • La utdanningsinstitusjoner velge sine egne opptakskrav.
503   • Styrke programmer som jobber for bedre kjønnsfordeling der det er hensiktsmessig.
504

505 Digitalisering i skolen

506 Digitalisering og økt bruk av digitale hjelpemidler har stor påvirkning på skolehverdagen og hvordan
507 vi driver undervisning. Digitale hjelpemidler kan være positivt for læringen dersom vi bruker det
508 riktig, men feil bruk og for mye bruk kan også ha store negative konsekvenser for læringen. Unge
509 Høyre mener derfor at undervisning med digitale hjelpemidler må vektlegge hvordan det kan påvirke
510 hvordan vi lærer, og hvor mye vi husker fra det vi har lært. Det finnes fremdeles for lite forskning på
511 hvordan bruken av digitale hjelpemidler påvirker læringen vår, derfor mener vi at digitale verktøy
512 skal brukes med forsiktighet og innskrenket tidsbruk.

513

514 Unge Høyre vil:

- 515 • At digitale ferdigheter fremdeles skal være en grunnleggende ferdighet.
- 516 • Bruke digitale verktøy for læring, men med innskrenket tidsbruk gjennom hele grunnskolen.
- 517 • Så lenge elever leser digitalt, må det undervises om digitale lesestrategier.
- 518 • At digitale ferdigheter må vektlegge hvordan digitale hjelpemidler påvirker elevenes
519 læring.
- 520 • At skolene skal ha fysiske lærebøker tilgjengelig.

521

522 Yrkesfag: Oppbygning

523 I fremtiden vil Norge ha et stort behov for fagarbeidere. Det er viktig at skolene utdanner nok
524 fagarbeidere til å dekke fremtidens etterspørsel for yrkesfaglig kompetanse. Unge Høyre vil
525 forsterke satsingen på å gjøre yrkesfag mer attraktivt, slik at flere velger og fullfører yrkesfaglig
526 opplæring.

527

528 Den tradisjonelle modellen for det yrkesfaglige løpet innebærer at elevene er to år på skole og to år i
529 lære. Alle elever som begynner på yrkesfag må oppleve at utdanningsløpet de går er relevant for
530 fremtiden. Unge Høyre vil derfor at teorien man har på yrkesfag, skal være så relevant for
531 arbeidslivet som mulig. For mange elever er det viktig for motivasjonen å ha praksis allerede fra
532 første skoleår, slik at man veksler mellom teori og praksis. I tillegg må yrkesfagene oppdateres
533 jevnlig i takt med endringene i arbeidslivet.

534

535 Unge Høyre mener at elever som går yrkesfag skal ha mer valgfrihet i egen utdanning. Gjennom for
536 eksempel IB-linjer på yrkesfag, muligheter for utveksling, flere valgfag og muligheten for å ta en
537 større del av opplæringen i praksis, vil elever få mulighet til å bestemme mer over sin egen
538 utdanning.

539

540 Unge Høyre vil:

- 541 • At teorien på yrkesfag skal være rettet mot praktiske ferdigheter.
- 542 • At partene i arbeidslivet i samarbeid med utdanningsinstitusjonene skal ta stilling til behov
543 for endringer i yrkesfagprogrammene.
- 544 • Dimensjonere antall plasser på yrkesfag etter arbeidslivets behov i regionen.
- 545 • Jobbe for bedre kjønnsfordeling på yrkesfagene, blant annet gjennom kampanjer.
- 546 • Gjøre det lettere å bytte fra studieforberedende program til yrkesfaglige program.
- 547 • Gjøre det lettere å ta yrkesfagsutdanning i voksenopplæringen etter "Helsfyrmodellen".

- 548
- 549
- 550
- 551
- 552
- 553
- 554
- 555
- 556
- 557
- 558
- 559
- Sikre et variert og attraktivt tilbud gjennom å tillate og oppfordre til privat eide og drevne yrkesfagskoler.
  - At karaktersetningen i yrkesfaglig fordypning (YFF) skal være bestått/ikke bestått, samt at det skal være nasjonale retningslinjer og standarder for programmet.
  - Ha yrkesfagslinjer med International Baccalaureate.
  - At det skal være mulig for elever på yrkesfag å utveksle til utlandet
  - Etablere flere delte yrkesfagveier i skolen, der opplæring i praksis kan starte fra første skoleår, og der større deler av utdanningsløpet skjer i bedrift eller hos det offentlige.
  - Utvide mulighetene for å kunne ta realfag på yrkesfag.
  - Elever som sannsynligvis ikke vil oppnå 30 grunnskolepoeng bør anbefales lære kandidatordningen. Lærekandidat bør bli en anerkjent tittel i arbeidslivet.

560 Yrkesfag: Næringslivets rolle

561 Arbeidslivet og etterspørselen etter kompetanse endres stadig. For å sikre at yrkesfag forblir
562 relevant, må næringslivet og andre aktører aktivt involveres i opplæringen. Unge Høyre vil ha et
563 tettere samarbeid mellom skolene og arbeidslivet, både under selve undervisningen, og mens
564 elever er ute i lære.

565

566 Unge Høyre vil:

- 567
- 568
- 569
- 570
- 571
- 572
- 573
- 574
- 575
- 576
- 577
- 578
- 579
- Styrke kontakten mellom videregående opplæring og lokalt næringsliv, slik at elevene kommer i kontakt med arbeidslivet tidligere og blir bevisst på jobbmuligheter.
  - Gi bedrifter insentiver til at lærlinger skal fullføre gjennom tilbakebetaling av arbeidsgiveravgift ved bestått fagprøve.
  - At bedrifter skal få mulighet til å søke at det opprettes yrkesfagsprogrammer på fagretninger der de trenger kompetanse.
  - Tilby flere deltidsstillinger som yrkesfaglærere, slik at det er mulig å rekruttere yrkesfaglærere som ønsker å kombinere arbeid i sin bransje med undervisning.
  - Involvere bedrifter, yrkes- og fagarbeiderorganisasjoner og mesterforeningene mer i undervisningen ved de offentlige skolene.
  - Bruke yrkesopplæringsnemnda aktivt, samt styrke den med uavhengige representanter fra næringslivet, som ikke nødvendigvis representerer arbeidsgiverorganisasjonene.

580 Yrkesfag: Lærlinger

581 Alle elever på yrkesfag må få muligheten til å fullføre sin egen utdanning. I dag står altfor mange
582 yrkesfagelever uten lærlingplass. Derfor må det skapes flere lærlingplasser, og det må kontrolleres
583 at bedrifter ikke jukser med antall lærlinger.

584

585 For elever som har fått lærlingplass, er det viktig at læreplassen er trygg, forutsigbar, og at
586 lærlingen får den opplæringen de skal ha. Unge Høyre mener derfor at lærlinger skal få vurdere sin
587 egen læreplass, og få oppfølging dersom de ikke klarer å gjennomføre.

588

589 Unge Høyre vil:

- 590
- Fortsette å øke lærlingtilskuddet til det tilsvarer kostnaden av en lærlingplass.

- 591 • Innføre en prøveordning med lærlingfond.
- 592 • At bedrifter som vinner offentlige anbud med krav om lærlinger, blir kontrollert for å faktisk
- 593 ha tilstrekkelig med lærlinger.
- 594 • Gi lærlinger muligheten til å vurdere sin egen lærlingplass.
- 595 • Gi fylkeskommunene et større ansvar for oppfølgingen av lærlinger.
- 596 • At lærlinger skal ha rett til oppfølging fra skolehelsetjenesten.
- 597 • At fylkeskommuner i samarbeid med privat og offentlig arbeids- og næringsliv, lager et
- 598 nettverk for å bistå elever som sliter med å finne lærlingplass.
- 599 • At lærlinger som står i fare for å ikke gjennomføre opplæringen, skal motta støtte fra
- 600 fylkeskommunene, for eksempel gjennom mentorordninger.
- 601

602 Yrkesfag: Y-veien

603 Valgfrihet i eget liv er et viktig prinsipp for Unge Høyre. Dette må også gjelde i mulighetene for å ta
604 utdanning. I dag tilbyr noen institusjoner i høyere utdanning "y-veien", der personer med
605 yrkeskompetanse kan søke seg til enkelte studier. Unge Høyre mener y-veien er en god ordning for
606 å gi yrkesfaglærte muligheten til å studere, og for å tilføre arbeidslivet en etterspurt kombinasjon
607 med kompetanse.

608

609 Unge Høyre vil:

- 610 • At flere universiteter og høyskoler skal tilby studier uten krav om generell
- 611 studiekompetanse etter modellen for «y-veien».
- 612 • Gjøre det enklere å ta relevante enkeltemner på universiteter og høyskoler for
- 613 arbeidstakere med yrkeskompetanse.
- 614

615 Yrkesfag: Påbygg

616 Påbygg er en god mulighet for yrkesfagelever som ønsker å få generell studiekompetanse.
617 Dessverre er det fortsatt høyt frafall på påbygg, og påbygg kan ofte bli en felle. For å gjøre
618 overgangen fra yrkesfag til påbygg bedre, vil Unge Høyre at det skal være mulig å ta yrkesfag over
619 to år, dersom man har under tre i karaktersnitt i fellesfagene. Påbygg er et faglig tungt år, og mange
620 kan dra nytte av å ta påbygg over to år istedenfor ett. Noen elever vil likevel kunne ta påbygg over et
621 år og deretter studere, og de skal også ha muligheten til det.

622

623 For noen kan det være vanskelig å vite om man ønsker å ta yrkesfag, eller gå et studieforberedende
624 program. Yrkes- og studiekompetanse (YSK), der et yrkesfaglig løp er kombinert med
625 studiekompetanse over et løp på fire år, bør derfor være et tilbud ved flere skoler og inkludere flere
626 fag.

627

628 Unge Høyre vil:

- 629 • Beholde retten til påbygging etter Vg2.
- 630 • Ha karakterkrav i fellesfagene som avgjør lengden på påbyggingen. Dersom man har
- 631 gjennomsnittskarakter under tre i fellesfagene, må man ta påbygg over to år.
- 632 • Innføre yrkesfaglig påbygging for elever som har fullført et studieforberedende program.
- 633 • At tilbudet om Yrkes- og studiekompetanse (YSK) utvides og til flere skoler og fag.

Kapittel 5: Skolestyring og skoleledelse

634 Skoleåret og eksamen

635 Norske skoleelever tar gjennom hele skoleløpet mange fag om gangen. Enkelte elever i
636 videregående kan oppleve å ta opp mot 9 fag samtidig gjennom et helt skoleår. Samtidig stiller
637 læreplanene stadig større krav til dybdelæring slik at elever kan sette seg skikkelig godt inn i hvert
638 enkelt fag. Unge Høyre vil ha en semestermodell i videregående som legger til rette for at elever kan
639 ta færre, men mer intensive fag over et halvt år.

640
641 Eksamen er den eneste vurderingssituasjonen i skolen hvor elever gis muligheten til å vise hva man
642 kan uten at trynefaktor spiller inn på karakteren. Eksamen er også en viktig forberedelse til høyere
643 utdanning. Unge Høyre ønsker at elever skal få muligheten til å vise ferdighetene sine gjennom
644 eksamen i alle avsluttende fag på videregående, og i basisfagene på ungdomsskolen.

645

646 Unge Høyre vil:

- 647 • Gi flere elever i grunnskolen tilbud om sommerskole der undervisningen tilrettelegges til
648 ulike nivå og gjøres praktisk for å øke motivasjonen for læring.
- 649 • Innføre obligatorisk skriftlig eksamen i norsk hovedmål, engelsk og matte på 10. trinn.

DISSENS 3:

Endre punkt på linje 649 til:

Beholde dagens eksamensordning på 10. Trinn med et skriftlig og et muntlig trekk.

Dissensen er tatt ut av Anine Norén og Anders Tørresen.

- 650 • At alle elever på 10. trinn skal komme opp i en muntlig eksamen. Hvilket fag avgjøres med
651 trekk.
- 652 • Innføre færre, men mer intensive fag per semester i den videregående skolen etter modell
653 fra høyere utdanning.
- 654 • Innføre én eksamensperiode per semester i videregående der elever skal opp til eksamen i
655 de fagene som er avsluttende i det respektive semesteret. Det skal avgjøres ved tilfeldig
656 trekk om man kommer opp muntlig eller skriftlig.
- 657 • At det skal gjøres videoopptak av muntlig eksamen, slik at det også kan klages på
658 karakteren.
- 659 • Prøve ut flere nye eksamensformer, for eksempel muntlig-praktisk eksamen og skriftlig-
660 muntlig eksamen i flere fag.
- 661 • Utsette fristen for å sette standpunkt karakterer til en uke før siste skoledag i juni.
- 662 • Flytte alle skriftlige eksamener i andre semester til før 17. mai, og at russetiden begynner
663 etter dette.
- 664 • Se på feriene i skolen og vurdere om antall feriedager skal beholdes eller kuttes.

665 Friskoler, privatskoler og profilskoler

666 Den offentlige skolen er stort sett bra for de fleste elever, men for noen passer ikke det offentlige
667 tilbudet deres behov. Uansett hva årsaken måtte være, mener Unge Høyre det er en
668 grunnleggende rett å velge et annet skoletilbud enn det offentlige. Unge Høyre vil derfor gjøre det
669 lettere å starte og drifte friskoler i Norge innenfor rammene i opplæringsloven.

670

671 Unge Høyre vil:

- 672 • Fjerne krav til religiøse eller pedagogiske formål for å kunne starte opp friskoler.
- 673 • At profilskoler som realfagsgymnas, toppidrettsskoler og yrkesfagsskoler skal være et
674 tilbud over hele landet.
- 675 • Beholde 85 prosent av kostnader for offentlig skoleplass som finansieringsnivå for
676 friskoler.
- 677 • Tillate friskoler å gjennomføre opptak på andre grunnlag enn kun karakterer.
- 678 • Ikke gi statsstøtte til skoler som stiller diskriminerende krav i ansettelse og valg av
679 styremedlemmer.

DISSENS 4:

[Stryke punkt på linje 678-679.](#)

Dissensen er tatt ut av Ingerid Kristine Berge og Nicolai Østeby

680

DISSENS 5:

[Legge til punkt på linje 680:](#)

Innføre målsetting om minimum 30 elever som godkjenningskrav for statstilskudd.

Dissensen er tatt ut av Nicolai Østeby, Gitte Øgård og Fredrik Iversen.

681 Fravær

682 Etter at Høyre innførte en fraværgrense på 10% i videregående skole har fraværet stupt og færre
683 elever dropper ut. Det har vist at den beste måten å bekjempe fravær er å stille noen krav. Unge
684 Høyre mener derfor det er på tide å løse fraværsproblematikken i Ungdomsskolen på samme måte,
685 men nå er det skoleeier som skal bli stilt krav til. Ungdomsskolen er obligatorisk, og elevene kan
686 derfor ikke få noen reaksjon dersom de er borte fra skolen, men Unge Høyre mener at for høyt
687 fravær må utløse en handlingsplikt for skoleeier til å sette inn konkrete tiltak for å få ned fraværet.

688

689 Unge Høyre vil:

- 690 • Beholde fraværgrensen på 10% i videregående skole.
- 691 • At helsesykepleier skal kunne dokumentere gyldig fravær ved sykdom.
- 692 • At rektor har ansvar for å skape kultur for nærvær.
- 693 • At fravær i ungdomsskolen skal føres systematisk på alle skoler, og at foresatte får beskjed
694 ved alt fravær for sine barn.
- 695 • Innføre en grense på 10% fravær i ungdomsskolen. Skoleeier skal ha tiltak som settes inn
696 når en elev overskrider grensen.

- 697
- Innføre et nasjonalt dataregister for fravær på grunnskolen.
- 698
- Stramme inn på reglene for permisjon i grunnskolen.
- 699

700 Skoleeiers ansvar

701 Det er for store forskjeller mellom skoler i dag, og når enkelte skoler ligger flere år med læring bak
702 andre, er det skoleeier sitt ansvar. Unge Høyre vil skjerpe kravene og forventningene til skoleeiere
703 for å sikre at alle elever får undervisningen og læringsutbyttet de har krav på. Mer åpenhet om
704 læringsresultater er viktig for å kunne oppdage og løse problemer tidligst mulig. Skoler som over tid
705 leverer dårlige resultater skal følges opp av skoleeier, og om nødvendig av en statlig innsatsgruppe.
706

707 Skoleeier er også ansvarlig for flere deler av laget rundt eleven. Unge Høyre vil at tjenester som
708 skolehelsetjenesten, PPT, barnevern osv. skal kobles tettere på skolen og jobbe tettere sammen.
709 Skoleeier skal også sørge for at skolene i tilstrekkelig grad måler elevenes resultater slik at elever
710 som henger bak skal fanges opp på tidligst mulig tidspunkt.

711

712 Unge Høyre vil at alle elever skal gå på en skole med tilstrekkelige ressurser og apparat til å gi alle
713 elever like muligheter. Flere forskere har påpekt at større enheter i skolen gir både faglige og sosiale
714 fordeler, og at elever på større skoler leverer bedre testresultater enn elever på mindre skoler. I
715 tillegg har større skoler gjerne bredere lag rundt elevene sine. Unge Høyre ønsker derfor å legge
716 ned eller slå sammen skoler som over tid har en elevmasse på under 30 elever.

717

718 Unge Høyre vil:

- 719 • Pålegge skoleeiere å gi elevene i grunnskolen et opplæringstilbud fem dager i uken.
  - 720 • At skoleeiere skal kartlegge læringsresultater gjennom hele skoleløpet og sikre full
721 åpenhet om resultatene for offentligheten.
  - 722 • Gi skoleeiere rett til å innføre lokale prøver for måling av læringsresultater.
  - 723 • At læringsresultater for alle skoleeiers skoler skal fremlegges for politisk behandling.
  - 724 • Innføre handlingsplikt for skoleeiere til å sette inn tiltak på skoler som over tid leverer svake
725 læringsresultater.
  - 726 • Innføre en nasjonal tilsynsliste for skoler som over tid leverer svake læringsresultater til
727 tross for tiltak innført av skoleeier. Disse skolene skal også følges opp av en nasjonal
728 innsatsgruppe.
  - 729 • At skoleeier skal sørge for samlokalisering mellom aktører som jobber i skolen, men ikke er
730 lokalisert på skolen.
  - 731 • Erstatte kartleggingsprøver i 1. trinn og 3. trinn med nasjonale prøver.
  - 732 • Gjennomføre nasjonale prøver i skrive, regning, lesing og engelsk i 5. trinn, 8. trinn og 10.
733 trinn.
  - 734 • Overføre ansvaret for videregående opplæring til kommunene.
  - 735 • Ha nasjonalt fritt skolevalg i videregående skole.
- 736

- 737
- Legge ned skoler hvor elevmassen over tid er mindre enn 30 elever.
- 738

DISSENS 6:

Stryke punkt på linje 737:

Dissensen er tatt ut av Ingerid Kristine Berge, Anders Tørresen og Anine Norén.

739 Skoleleders ansvar

740 Norske skoler skal ha dyktige og kvalifiserte skoleledere. Unge Høyre vil at alle skoleledere skal
741 gjennomføre rektorutdanning slik at flere skoler kan få kvalifiserte ledere. Det er skoleleder sammen
742 med lærerne som kjenner skolen best, og de burde derfor få ta avgjørelser om hvordan skolen skal
743 ledes og drives. Unge Høyre mener at det burde være opp til hver enkelt skole å bestemme regler
744 for mobilbruk og lekser. Unge Høyre mener også at skoleledere burde ha plikt til å drive noe
745 undervisning. Det er både for å hindre at gode lærere ikke forsvinner fra klasserommet dersom de
746 blir en del av ledelsen, og for at skoleledere skal vite hva som rører seg i klasserommene på skolen.

747

748 Unge Høyre vil:

- 749 • At rektorer som hovedregel skal ansettes på åremål.
  - 750 • Stille krav om gjennomført rektorutdanning for alle skoleledere.
  - 751 • Gjøre rektorutdanningen til et permanent utdanningsprogram.
  - 752 • Fjerne kravet om tiden rektor må tilbringe på skolen, slik at det blir mulig å ansette
753 områderektorer.
  - 754 • At den enkelte skole kan fastsette regler for mobilbruk, men likevel ikke forby mobilbruk
755 utenfor undervisningssituasjoner.
  - 756 • At den enkelte skole kan bestemme bruken av lekser.
  - 757 • At lekser skal være et verktøy for repetisjon og ikke gjennomgang av nytt stoff.
  - 758 • Innføre undervisningsplikt for skoleledere.
  - 759 • Gi rektor mer ansvar for sine ansattes resultater, og i ytterste konsekvens makt til å
760 avskjedige ansatte.
  - 761 • At skoleleder skal sikre nødvendig kompetanse og gi god nok opplæring om vold og trusler i
762 skolen.
- 763

764 Stipendordninger

765 Unge Høyre mener at gratisprinsippet skal gjelde i den norske skolen. Det betyr at enhver elev kan
766 fullføre skolegangen uten å måtte bruke penger på skoleløpet. Gode stipendordninger er
767 avgjørende for å sikre alle like muligheter til å fullføre utdanningen sin.

768

769 Unge Høyre vil:

- 770 • Styrke utstyrsstipendet for yrkesfagslinjer.
- 771 • Sikre at stipendsatsene for de ulike utdanningsprogrammene er oppdaterte i henhold til de
772 reelle kostnadene ved utstyr.
- 773 • At de videregående skolene gir elevene detaljerte anbefalinger på hvor utstyr kan kjøpes
774 fra.
- 775 • Øke borteboerstipendet for elever i videregående opplæring.

776 Elevmedvirkning

777 Alle elever har rett til å påvirke både administrative og pedagogiske avgjørelser i skolen. Elever
778 organiseres i dag gjennom forskjellige typer elevråd ved skolene som gir mulighet til å påvirke
779 avgjørelser kollektivt på vegne av flere elever. Unge Høyre mener dette er en god modell for
780 elevmedvirkning, og ønsker derfor fortsatt en plikt for skolene til å organisere elevråd. Elevrådet
781 skal ha en reell mulighet til å påvirke beslutninger, og skal derfor være representert i de sentrale
782 beslutningsorganene på skolen.

783

784 Unge Høyre vil:

- 785 ● At skolene skal være pliktige til å organisere elevråd.
- 786 ● At elevene skal være representert i skoleutvalget og skolemiljøutvalget.
- 787 ● At elevene ved skolestart skal få opplæring i hvordan de kan påvirke avgjørelser angående
788 egen undervisning, vurdering og skolestyring.
- 789 ● Innføre halvårsvurdering av lærere, slik at elevene får muligheten til å evaluere og komme
790 med tilbakemeldinger til lærerne sine anonymt.
- 791 ● Lovfeste retten til lærlingråd.
- 792

Dissenser og dissensbegrunnelser

793 Dissens 1

794 **Forslag:** Stryke punktet: Tillate fleksibel skolestart for 1. trinn med opptak på ulike tidspunkter etter
795 individuell vurdering av barnet.

796 **Forslagstillere:** Nicolai Østeby, Anine Norén og Ingerid Kristine

797

798 **Begrunnelse:** Ingen barn er like, heller ikke når de er seks år og skal starte på skolen. Å tillate
799 fleksibel skolestart, er å gi et signal om at det er elevene som må tilpasses skolesystemet, og ikke
800 skolen som skal tilpasse seg eleven. Skolen skal møte elevene på deres premisser og
801 forutsetninger, og ikke sortere dem etter skolemodenhet for å bedre tilpasse seg skolen. Dersom
802 elevene skal begynne å tilpasse seg skolen, bryter det med prinsippet om tilpasset opplæring.

803

804 Det er et viktig grunnprinsipp at skolen skal gi elevene like muligheter. Det betyr ikke at de skal
805 starte med like forutsetninger, da alle elever er ulike. Elevenes første møte med
806 utdanningssystemet skal ikke være å bli rangert og sortert etter modenhet. Da er heller løsningen å
807 sikre bedre overgang fra barnehagen til skolen, og sørge for at elevene blir møtt med opplæring
808 tilpasset deres forutsetninger.

809

810 **Flertallets begrunnelse:** Barn skal ha like muligheter. Alle barn skal få en god overgang fra
811 barnehage til skole, men noen barn trenger mer tid enn andre til å bli skoleklar. Tilpasset opplæring
812 er et sentralt prinsipp i norsk skole. Det er skolen som skal tilpasse seg barnet, ikke barnet som skal
813 tilpasse seg skolen. Unge Høyre mener at fleksibel skolestart er et viktig tilbud til elever, slik at alle
814 barn har det trygt og godt på skolen og får best mulig utbytte av opplæringen.

815

816 I mange av våre naboland er fleksibel skolestart godt tatt i bruk. Der er det helt normalt å vente et år
817 før du begynner på skolen eller motsatt. I Norge kan barn som er født tidlig eller sent på året
818 bestemme selv når det er riktig å starte på skolen. Unge Høyre vil at flere foresatte skal ha friheten
819 til å vurdere hva som er det beste valget for barnet sitt og normalisere at ikke alle barn er skoleklar
820 samtidig.

821

822 Dissens 2

823 **2A forslag:** Endre punktet til: Gjøre fremmedspråk til valgfag på ungdomsskolen og videregående

824 **Forslagsstiller:** Gitte Øgård

825

826 **Begrunnelse:** Når det kommer til fremmedspråk er det ikke nødvendigvis rett at alle skal måtte
827 bruke 3 eller 5 år på å lære seg et nytt språk. Forskning viser at det er språkfag som gutter gjør det
828 dårligst i, og det å kunne velge bort ett av språkfagene kan gagne guttene. Likevel må det fortsatt
829 være en mulighet for at de som ønsker å lære seg ett fremmedspråk har dette. Ved å gjøre om

830 fremmedspråk til et valgfag vil valgfriheten til elevene bli enda større, og det kan også føre til økt
831 motivasjon.

832

833 **2B forslag:** Endre punktet til: Begynne med fremmedspråk i 3. Trinn

834 **Forslagsstiller:** Ingrid Storebø, Fredrik Iversen

835

836 **Begrunnelse:** I et globalisert samfunn og arbeidsmarked er det ikke lenger nok å bare kunne to
837 språk. Med voksende økonomier og økt internasjonalt samarbeid blir det viktigere enn før å
838 kommunisere på tvers av kulturer. Språk er nøkkelen for å skape godt samarbeid. Unge Høyre mener
839 at verden trenger mer samarbeid ikke mindre. Da må elevene få bedre fremmedspråkundervisning.

840 Forskning viser at barn lærer seg språk mye lettere enn voksne. Dyrebare tid som kunne blitt brukt på
841 å lære flere språk blir bortkastet når man venter til 8.klasse. Å lære flere språk eller å høre flere språk
842 styrker barns utvikling, dybdelære og språkforståelse. Sterke språkferdigheter er en forutsetning
843 for å mestre skriving og lesing. Ved å starte fremmedspråkopplæringen i 3.klasse gir vi elevene
844 dyrebare muligheter i arbeidslivet i en tid hvor det er viktigere enn noensinne.

845 **Flertallets begrunnelse:** I en globalisert verden, er språket essensielt for at vi skal kunne
846 kommunisere med hverandre. Fremmedspråk bør derfor fortsette å være obligatorisk for de som
847 velger et studieforbereende program på videregående. I dag er det slik at elever i de fleste andre
848 europeiske land lærer to fremmedspråk på skolen, i tillegg til sitt eget. Dette bør naturligvis være
849 standard også for norske elever.

850

851 Samtidig er det viktig med progresjon i språkutviklingen. På barnetrinnet kan elevene konsentrere
852 seg om å lære engelsk, i tillegg til norsk. Etersom språkkompetansen øker, blir elevene bedre rustet
853 til å lære seg et andre fremmedspråk når de kommer på ungdomsskolen. Derfor bør elevene
854 fortsatt ha fremmedspråk fra 8. trinn.

855

856 Dissens 3

857 **Forslag:** Endre punktet til: Beholde dagens eksamensordning på 10.trinn med et muntlig og et
858 skriftlig trekk.

859 **Forslagsstiller:** Anders Tørresen, Anine Norén

860

861 **Begrunnelse:** På ungdomsskolen i dag går alle elever opp til én muntlig og en skriftlig eksamen, og
862 avgjøres det ved trekk hvilket fag man skal opp i. Eksamen er en god ordning for å vurdere elever
863 anonymt og eksternt. Allikevel påfører eksamen stress og press for elever i en ung alder, og fratår
864 undervisningstiden til lærere. Med flere skriftlige eksamener vil fokuset i for stor grad bli dreid bort
865 fra læring. Det er vanskelig å finne en eksamensordning som er perfekt, men det er ikke et mål i seg
866 selv at 10. klassinger skal ha flest mulig eksamener.

867

868 **Flertallets begrunnelse:** Eksamen er den beste vurderinger vi kan ha for å måle elevers
869 kompetanse. Det er den mest rettfærdige vurderingen, der du blir vurdert for hva du kan. På
870 eksamen stiller alle elever likt, der navnet ditt, kjønn og bakgrunn ikke spiller noe rolle. Unge Høyre

871 mener at eksamen skal være en grunn brikke i den norske skolen og at både eksamen er den mest
872 rettferdige vurderingsmåten, men også en viktig erfaring.
873
874 Unge Høyre ønsker at vi skal ta mer i bruk eksamen for at elever i 10-klasse har bedre kjennskap til
875 vurderings formatet slik at overgangen fra ungdomskolen til videregående blir lettere og at elevene
876 har flere muligheter til å bli vurdert på en rettferdig måte.
877

878 Dissens 4

879 **Forslag:** Stryke punktet: Ikke gi statsstøtte til skoler som stiller diskriminerende krav i ansettelser
880 og valg av styremedlemmer

881 **Forslagstiller:** Nicolai Østeby, Ingerid Kristine Berge

882

883 **Begrunnelse:** Vi mener at friskoler er et viktig alternativ til den offentlige skolen som elever skal få
884 lov til å velge dersom de ønsker det. Da må vi også følge opp det med å si at dersom man vil starte
885 opp en friskole med et annet tilbud enn den offentlige, må de få lov til å følge det verdigrunnlaget de
886 har lagt til grunn for sin skole. Dersom vi skal tillate aktører å drive skoler i Norge, må vi også tillate at
887 de kjemper for sitt verdigrunnlag. Dette er skoler som ønsker å utdanne elever innenfor sitt
888 verdisyn, og det må de få lov til å gjøre selv om det er et verdisyn vi er uenig i. Dersom man mener at
889 det er kun vårt verdisyn som er godt nok for å motta statsstøtte, skal man tenke seg litt om før man
890 stempler andres praksis som diskriminerende.

891

892 **Flertallets begrunnelse:** Den norske stat bruker i dag milliarder av kroner på å med-finansiere
893 friskoler. Dette er et nødvendig og godt tiltak for å sikre brede pedagogiske tilbud for alle barn som
894 trenger det. Samtidig bør det, som alltid, settes strenge krav til betingelsene for statsstøtte.
895 Friskoler skal ikke få statsstøtte dersom de har diskriminerende krav i ansettelser eller i valg av
896 styremedlemmer. I 2021 nektet Klepp kommune støtte til organisasjoner som nektet homofile i
897 lederverv. Begrunnelsen var at organisasjoner «må regne alle medlemmer/deltakere som
898 likeverdige når det gjelder å kunne velges til styre, tillitsverv og posisjoner, uavhengig av
899 samlivsform, seksuell orientering, kjønn eller etnisitet». Dette er et kort og fullt forståelig regelverk
900 som alle mottakere av statsstøtte skal rette seg etter.

901 Diskriminerende ordninger skal ikke belønnes i en liberal rettsstat som Norge. Statsstøtte er et
902 privilegium og en tillitserklæring. Dersom vi utgir statsstøtte til organisasjoner med slike praksiser,
903 utgir vi også direkte støtte til et verdisyn stikk i strid med vårt eget.

904 Dissens 5

905 **Forslag:** Nytt punkt: Innføre målsetting om minimum 30 elever som godkjenningsskrav for
906 statstilskudd

907 **Forslagstiller:** Nicolai Østeby, Gitte Øgård og Fredrik Iversen

908

909 **Begrunnelse:** Mindre skoler har tendenser til å nedprioritere aktiviteter som øker motivasjon hos
910 elevene, valgfagene er færre og tilbudene er dårligere. Vi vet også at nyutdannede lærere ofte
911 søker til større miljøer og dermed også større skoler. Alle elever fortjener å gå på en skole med gode

912 tilbud og gode lærere. Det er derfor helt legitimt å ha en målsetting om at friskoler må ha minimum
913 30 elever som et godkjenningskrav for å motta statstilskudd.

914

915 **Flertallets begrunnelse:** Friskoler spiller en viktig rolle som et supplement til det offentlige
916 skoletilbudet. Enten det ikke finnes en skole i nærheten, eller dersom elever ønsker å gå på en linje
917 som det offentlige ikke tilbyr i nærområdet. For elever som ikke ønsker å flytte vekk hjemmefra for å
918 ta den utdanningen de vil, burde private aktører ha mulighet til å tilby skolegang gjennom en
919 friskole, til tross for et potensielt lavt elevtall.

920 Så lenge tilbudet er faglig forsvarlig, burde friskoler kunne eksistere i områder der det er et
921 alternativ fra det offentlige skoletilbudet er etterspurt, eller der det er et ønske om en mulighet for
922 desentralisert utdanning. På den måten kan flere elever få friheten til å bestemme over hvor de vil ta
923 sin skolegang.

924 **Dissens 6**

925 **Forslag:** Stryke punktet: Legge ned skoler hvor elevmassen over tid er mindre enn 30 elever.

926 **Forslagsstiller:** Anine Norén, Anders Tørresen og Ingerid Kristine Berge

927

928 **Begrunnelse:** Alle elever skal kunne gå på en skole med nok ressurser til å gi god opplæring, og et
929 inkluderende lærings- og skolemiljø. Mindretallet i komiteen mener likevel det er en dårlig idé å si at
930 vi vil legge ned alle skoler med et vedvarende elevtall under 30. Det er fordi vi har opplæringsplikt,
931 men ikke skoleplikt i Norge. Alternativet til en liten skole vil for en del elever være hjemmeskole. I
932 tillegg kan et krav om elevtall på over 30 elever gå utover flere friskoler og privatskoler. Når vi mener
933 at det er bra at elever kan velge et annet opplæringstilbud enn det offentlige, må vi også sørge for
934 at det er mulig å drive mindre friskoler og privatskoler i Norge.

935

936 **Flertallets begrunnelse:** Alle elever skal gå på en skole med tilstrekkelige ressurser og apparat til å
937 gi elevene like muligheter. Flere forskere har påpekt at større enheter i skolen gir både faglige og
938 sosiale fordeler. Elever på større skoler leverer bedre testresultater enn elever på mindre skoler, og i
939 tillegg har større skoler gjerne bredere lag rundt elevene sine. Erfaringene viser at mindre skoler
940 ofte må nedprioritere aktiviteter som skaper motivasjon hos elevene. Valgfagene er ofte færre, det
941 samme er utfluktene, servicetilbudene (som skolehelsetjeneste, bibliotek, rådgivning mm.) og
942 andre forhold som skaper og påvirker motivasjon og læring hos elevene. Samtidig har lærere som
943 ønsker faglig utvikling en tendens til å søke seg til større fagmiljø (større skoler) der de kan utvikle
944 sin kompetanse.

945

Frihet

Mangfold

Toleranse

Unge Høyres Landsforbund

Stortingsgata 20, 0161 Oslo

info@ungehoyre.no

www.ungehoyre.no

+47 22 82 90 90